

Generelt indtryk

Takumar Super Multi Coated (SMC) 105mm f/2,8 er produceret i årene mellem 1971 og 1976. 105mm'eren tilhører en eksklusiv gruppe af Takumar-objektiver, som gang på gang bliver rost meget højt.

105mm f/2,5 er ikke et stort objektiv. Det vejer blot 273 gr., bruger 49mm filter og rager mellem 7,5 og 6,5cm frem foran dit kamera. Dertil kommer adaptorringen. Med største blænde på f/2,8 er lysfølsomheden rigtig god.

Det er et meget behageligt objektiv at betjene. Bygge kvaliteten er helt i top; metal og glas og en følelse af, at objektivet kan tåle "hvad som helst". Der er fin balance og alt, hvad du skal kunne regulere går rigtig lækkert. Fokusringen, som om, at der er oliedæmpet gang. Blænderingen lidt stramt og i præcise klik og manuel-auto knappen (til blænden) med en dejlig fasthed.

Fokusringen er i metal. Så den kan være glat (og er koldt); men grebet er sikkert takket være de store riflede fordybninger (bølger) – præcis som det kendes fra mange andre medlemmer i den fine Takumar-familie. Når der stilles fokus, drejer objektivets ende ikke med. Dvs. hvis der bruges pol-filter, så fastholdes indstillingen, når der fokuseres.

Når der stilles fokus, er der omdrejning på omkring 290 grader. Det er ganske stor omdrejning – næsten hele vejen rundt. Fokus mellem 1,2 meter (nærhedsgrænsen) og 2,75 meter fylder ca. 180 grader. Det er derfor let at finde fokus på de korte afstande og det er heller ikke svært på de lange afstande.

Blænden går fra f/2,8 til f/22. Ringen til blænde er tynd, men den er let at betjene, da også den er udstyret med fordybningerne (bølgerne) – og den har en fin og præcis gang – om end lidt stram. Objektivet har en omskifter mellem manuel blænde og automatisk blænde. Stiller man omskifteren til automatisk, så frakobles blænderingen på objektivet. Objektivet har seks lameller.

Det er et M42-objektiv. dvs. Fatningen er et gevind og du skal derfor have en adapterring til dit kameras fatning; men på eBay er der masser af vælge imellem og selvom objektivet naturligvis er manuelt, kan du takket være en smart adapterring få fokushjælp. Fokushjælp betyder, at kameraet giver et "biiip" fra sig,

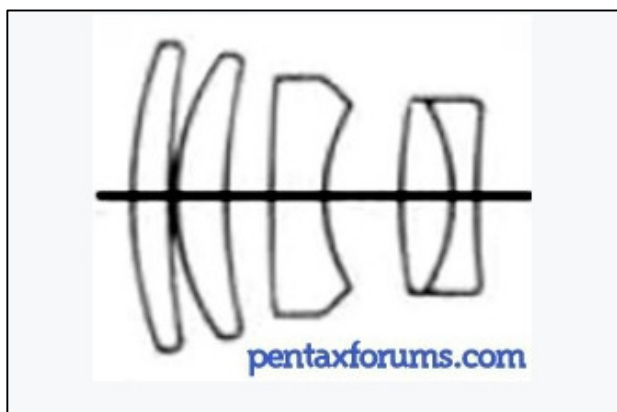
når fokus rammes – præcis, som når dit kamera normalt har stillet skarpt. Det er en rigtig god hjælp især når man arbejder med små blændetal, hvor søgeren bliver mørkere og mørkere.

Det er ikke et makroobjektiv og nærhedsgrænsen ligger på 1,2 meter. Til mindre ting og sager (f.eks. detaljer på biler) befinder objektivet sig rigtig godt på skydeafstanden på 2,5-4 meter, når man fotograferer med Olympus (crop 2). Fugle som f.eks. duer og ænder ryger lige i kassen på afstande op til de 5-7 meter og svaner kan sagtens indfanges på op til 10-15 meters penge. Og med de afstande mener jeg, at objektivet kan leverer skud, der kan croppes tæt til fuglen og som sagtens kan tåle, at man ser billedet i 100%.

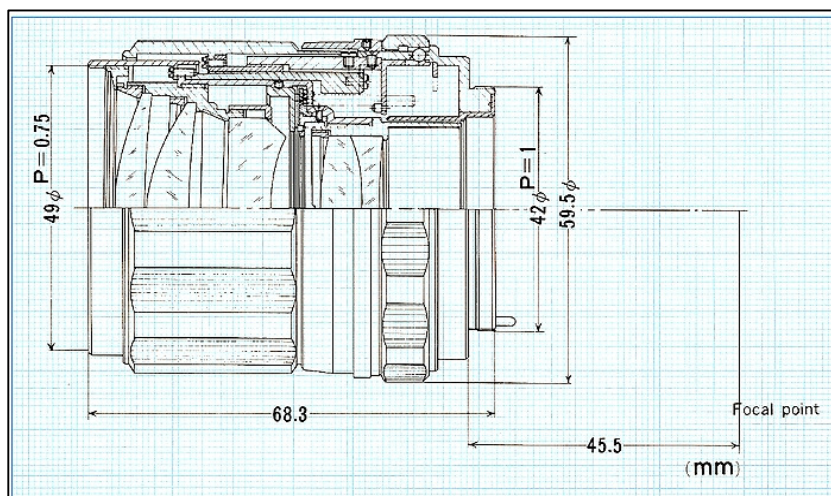
Teknik

Focal length	105mm	Minimum aperture	F22
Maximum aperture	F2.8	Dimensions	
Lens elements	5 in 4 groups	Maximum diameter	59.5mm
Diaphragm	Fully automatic	Length	63.8mm
Angle of view	23°	Weight 0.601b (273g)	
Minimum focusing distance	4ft (1.2m)	Filter size	49mm

Sådan er linserne i den sene udgave af objektivet placeret – den udgave, som er i fokus i denne anmeldelse:

Herunder ses desuden konstruktions-tegningen af objektivet med en gennemskåret side:

Pris

Objektivet blev produceret i perioden 1971-76 og det har derfor nogle år bag sig; men byggekvalitet og almindelig god omgang med objektivet gør, at mange af 105'erne på markedet i dag er ganske flotte. Mit ligner et næsten nyt. Stort set uden brugstegn. Linserne er perfekte og rene og lamellerne er rene og tørre.

Jeg fandt det på eBay.uk. Den billigste køb-nu-pris på eBay UK er pt. £130 og den dyreste er £145. Det er altså i det spænd, man som oftest skal finde objektivet. Jeg har fulgt et stort antal auktioner over 105'ere og de ender typisk også omkring den £110-130. Så det er ikke noget billigt objektiv, når man tænker på, at det i skrivende stund har minimum 34 år på bagen.

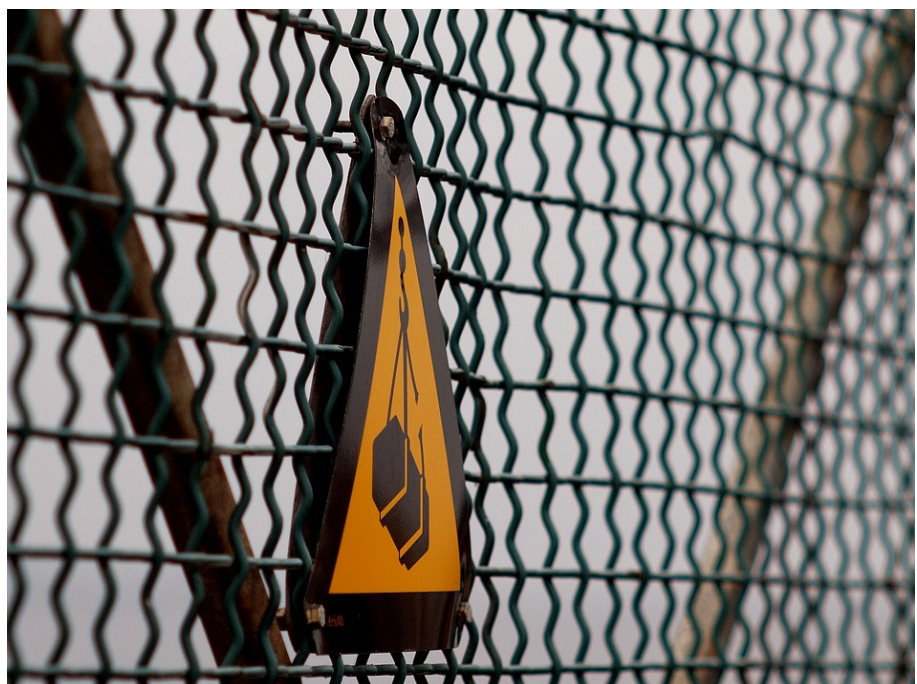
Billederne

Alle billeder er taget med Olympus E-30:

Vi lægger ud med et f/4-skud, hvor det er de sidste spanske marguritter på altanen, som står model. God skarphed og en dejlig blød bokeh til huset (røde sten) i baggrunden. Afstanden til huset i baggrunden er omkring 75 meter.

Også med f/4 er skiltet fra Nordhavnen om, at kranen tit taber lasten, et fint eksempel på den bokeh, som objektivet leverer. Fokus ligger på skiltet og det ses tydeligt, at både for- og bag-bokeh forløber i et roligt tempo med med bløde overgange.

Ovenstående billeder er taget på omkring 2 meters afstand – det er en lille bamsen. Det er anvendt flash (beauty disc) og blænden er f/8.

Også i Frederiksberg Have og med en f/4 og omkring 100 meter til fokuspunktet (det lille hus), ser objektivet ud til at levere fine billeder med en flot farvegengivelse og skarphed.

I 100%-crop ses støjen stadig at være i orden:

Men skarpheden synes

Til højre er der fotograferet på omkring 75-100 meters afstand til broen – og der er efterfølgende udtrukket 25% mellemgrå, da lysindfaldet fik disen til at blive for kraftig. Igen f/4:

Fiskehejren (herunder) er også fra Frederiksberg Have. Afstanden er omkring 3 meter. Der var ikke meget lys, desværre. Der er fotograferet med f/4.

Begge ovenstående billeder er med $f/4$.

Til højre ses et lille uddrag af aftenens spil – fotograferet med flash som belysning. Den lille blå firkant i billedet illustrerer, hvor meget et crop på 1000 x 750 pixels fylder i forhold til den samlede billede og herunder ses 100% cropped.

Billedet er taget med $f/8$.

Skarphed og bokeh

Det er altid interessant og vigtigt at se på den skarphed, som et objekt leverer. Skarphed behøver ikke altid være i top på de færdige billeder; men hellere tage lidt skarphed ud af billederne end tilføje den. For tilføjet skarphed kommer let til at se meget pixelleret ud. Jeg syntes også, at det altid er interessant at se på et objektivs evne til at lave en blød bokeh, hvor elementerne langsomt og jævnt bliver mere og mere uklare.

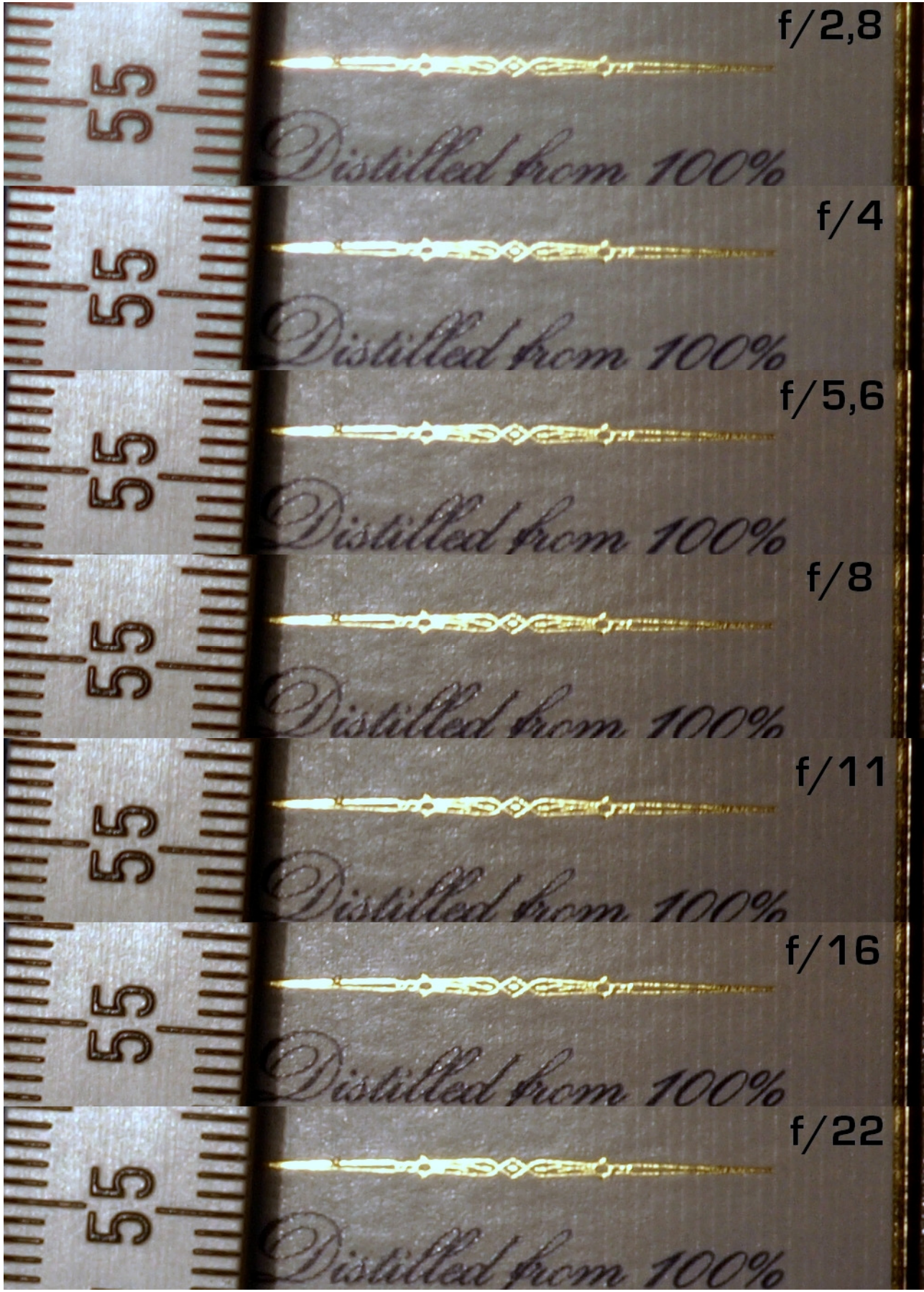
Herunder en lille test, hvor jeg har taget en række billeder af samme motiv og med samme indstillinger – på nær blænden. Jeg har beskåret billederne sådan, at bokeh'en og skarpheden kan ses og vurderes.

Jeg syntes, at der er flere ting at bemærke med det samme. For det første, at skarpheden er god helt fra $f/2,8$. For det andet, at bokeh'en løber meget blødt og roligt. For det tredje, at bokeh'en ikke giver udtryk af et motiv i bevægelse, som det f.eks. ofte sker ved et objektiv som Helios 44-2.

Det er interessant, at objektivet har god skarphed helt åbent. Det øger nemlig mulighederne for at anvende objektivet til portrætter, hvor skarpheden selvfølgelig skal være i orden, men hvor dybdeskarpheden gerne må være smal – hvilket opnås med en stor blænde.

Helt det samme indtryk giver næste skarphedstest. Igen er skarpheden i orden helt fra $f/2,8$ – men den bliver faktisk synligt bedre ved $f/4$ og $f/5,6$. Pas i øvrigt på, at lysniveauet i de forskellige klip ikke ”driller”, når skarpheden vurderes. Men mindst lige så interessant er det, at skarpheden holder sig i toppen helt ned til $f/22$, som er objektivets mindste:

f/2,8

Distilled from 100%

f/4

Distilled from 100%

f/5,6

Distilled from 100%

f/8

Distilled from 100%

f/11

Distilled from 100%

f/16

Distilled from 100%

f/22

Distilled from 100%

Og vi tager lige lidt flere billeder:

Til højre et resized billede med en angivelse af, hvor meget et 1000 x 750 pixel crop fylder ud af det totale billede.

Nedenfor ses croppet – og det er tydeligt, at skarpheden er ret så god på trods af en afstand på ca. 200 meter til skorstenen til venstre i billedet:

Og her til højre lidt mere med en fin bokeh, der smyger sig hurtigt på trods af en blænde på f/5,6.

Samlet

Jeg syntes, at der er noget særligt ved at bruge de gamle, manuelle objektiver. Jeg havde store forventninger til objektivet. Ikke mindst, fordi det bliver rost på pentaxforums.com, som indeholder en lang række brugeranmeldelser af pentax's og andre M42-objektiver.

Overskriften på min samlede vurdering er, at mine forventninger er til fulde indfriet.

Det er lækkert at bruge, det giver et smil på læberne (præcis som at sætte sig i en Alfa Romeo). Skarphed, bokeh og farver er ikke bare i orden, alle dele er rigtig gode. Fra f/2,8 er objektivet skarpt og det fortsætter hele vejen igennem blænderækken. Bokehen er blød og afrundet og farvegengivelsen er meget dyb og rig.

Det er ikke et billigt M42-objektiv. Men det er bestemt pengene værd.

Karakteren er derfor ikke svær at give:

Karakter ud af fem: 4,25